

הרב, ואמר הגרמ"מ זצ"ל להפרנס הנה אמרז"ל (שבת ל"ג ע"ב) הצדיק נתפס בעון הדור, ולכאורה למה, אלא הענין דאמרו במס' גיטין (מ"ח ע"א) אין נפרעין מנכסים משועבדים במקום שיש נכסים בני חורין, והנה איתא באבות (פ"ו מ"א) אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה, וא"כ הצדיק שעוסק בתורה ונקרא בן חורין נתפס ח"ו בעון הדור, וכל רב בעירו שעוסק בתורה הוא הבן חורין כי הבעלי בתים אינם בני חורין כי עוסקים במלאכתם, אבל כ"ז אם אני בן חורין ואתה הפרנס המשועבד שפיר אני נתפס בעונך, אבל לפי דעתך שאני המשועבד ואתה הבן חורין א"כ למה אהיה אני הכפרה שלך הרי משורת הדין צריך להיות להיפוך.

(מליצי אש"ו אלול)

קעא.

בנות אמר רב חסדא ולדידי בנתן עדיפן לי מבני (בבא בתרא קמ"א ע"א) וכ' רש"י לא נתיישב לי יפה דעתו של רב חסדא, ותוס' כתבו דלהכי קאמר בנתן עדיפן לי מבני, שהיו חתניו גדולי הדור רבא ומר עוקבא בר חמא (עי' בהגהות יעב"ץ) ושמעתי מספרים על גדול א' שבתחילה נולדו לו בנות והרבנית היתה מצטערת אמר לה אל תדאגי כי בנים איך שמצליחים הרי הם בני אבל החתנים אבחר לעצמי כרצוני.

קעב.

בן סורר ומורה זכור אזכור ביראה ורעד מה ששמעתי, מהאי עיר וקדיש מוהר"ר חיים אלעזר שפירא זי"ע אבד"ק מונקאטש, שזכיתי להיות מיושבי שולחנו בעת שהותו בבודאפשט, דברי התעוררות שאמר בפני קהל ועדה בפ' כי תצא,, כי יהיה לאיש בן סורר ומורה איננו שומע בקול אביו ובקול אמו" ושאל איך אפשר להיות של איש יהודי תמים ומאמין, יהיה בן מתחצף שאינו שומע בקולו? (הלא ידועים דברי המפרשים,, הנסתרות לה' אלקינו" (נצבים כט כ"ח) מי שהוא צדיק בנסתר, מזה יודע ה' לבדו, אבל,, והנגלות" בגלוי אפשר לדעת ע"י,, לנו ולבנינו" ע"י הבנים אם הולכים בדרכי האבות).

אלא אם הבן והילד שומע בגיל צעיר, שהאב קם באשמורת הבוקר, ואומר ברכת התורה בקול רם, ובמשך כל היום שומע מאביו איך שהוא עובד השי"ת, והאם בעת הדלקת הנרות משמיעה קולה עם דמעות זולגות, איך שהיא מתפללת ומתחננת עבור בניה שיהיו אנשים חכמים בחכמת התורה ויראי השם אמיתיים, ובנותיה הולכות בצניעות ומחונכות במדות ישרות עם אמונה פשוטה, באופן הנ"ל אין לפחד ולדאוג שהבן יהיה בן סורר ומורה, אבל איך אפשר שיהיה לאיש בן סורר ומורה? במקרה ש,, איננו שומע קול